

ONDERWERP
Quickscan ecologie hoogspanningsstation Born

PROJECTNUMMER
C05022.214167

DATUM
16 december 2020

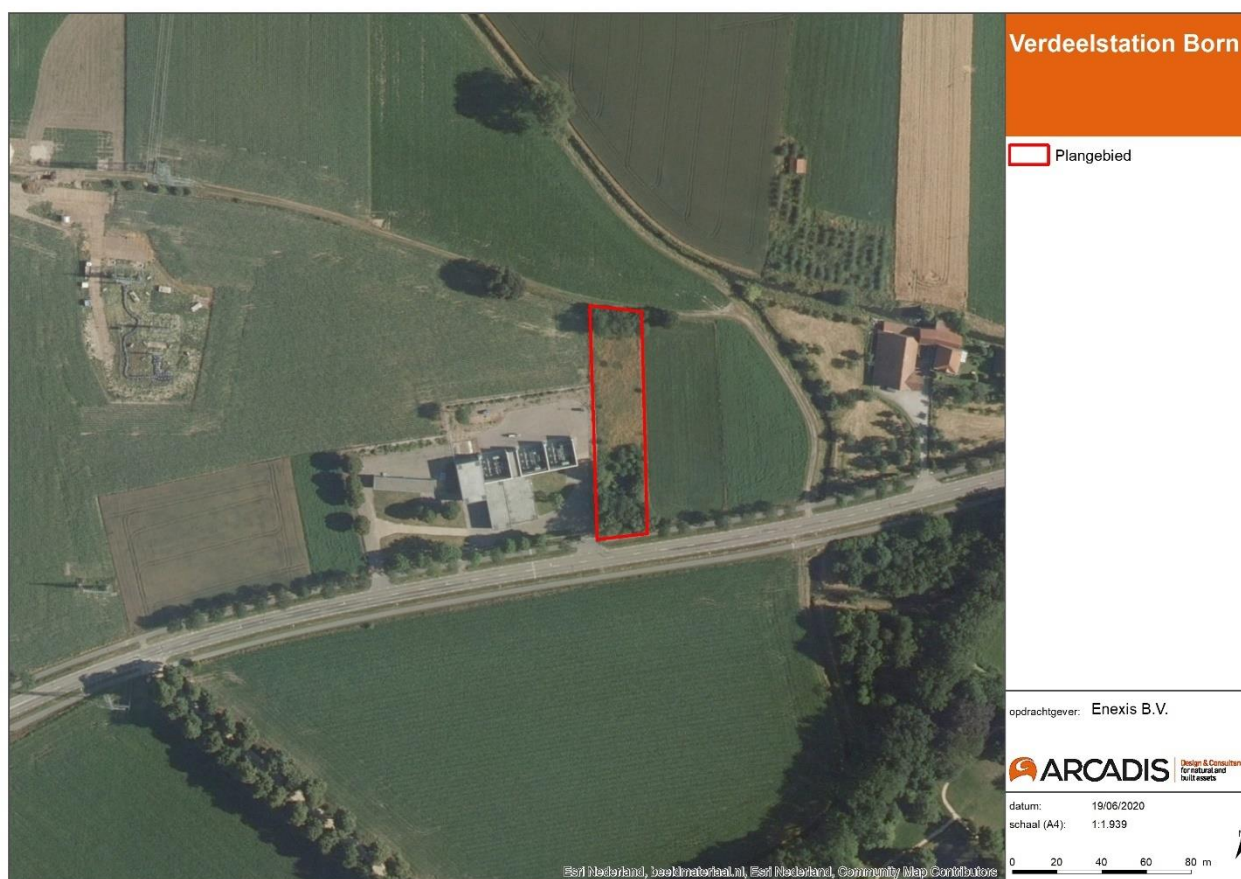
ONZE REFERENTIE
D10011430:21

VAN
Stefan van den Akker

AAN
Enexis

Aanleiding en werkzaamheden

Enexis heeft het voornemen om het hoogspanningsstation gelegen aan de Holtummerweg te Susteren uit te breiden met een extra transformator. De geplande uitbreiding wordt ten oosten van het bestaande hoogspanningsstation gerealiseerd (zie Figuur 1 voor de ligging en Bijlage B voor een impressie). De voorgenomen ingreep heeft mogelijk een negatieve impact op beschermde natuurgebieden en soorten. Arcadis is gevraagd een inschatting te maken of en zo ja welke mogelijk negatieve effecten op kunnen treden en of vervolgstappen nodig zijn. In dit memo zijn de resultaten van deze inschatting opgenomen.

Figuur 1. Het plangebied (rood omkaderd).

Voornemen en werkzaamheden

Het voornemen is om het huidige plangebied volledig herin te richten voor de realisatie van de uitbreiding van het hoogspanningsstation. Uitgangspunt voor deze quickscan is dat binnen de begrenzing van het plangebied alle vegetatie verdwijnt, de bomen gekapt worden en grond wordt verzet.

Huidige situatie

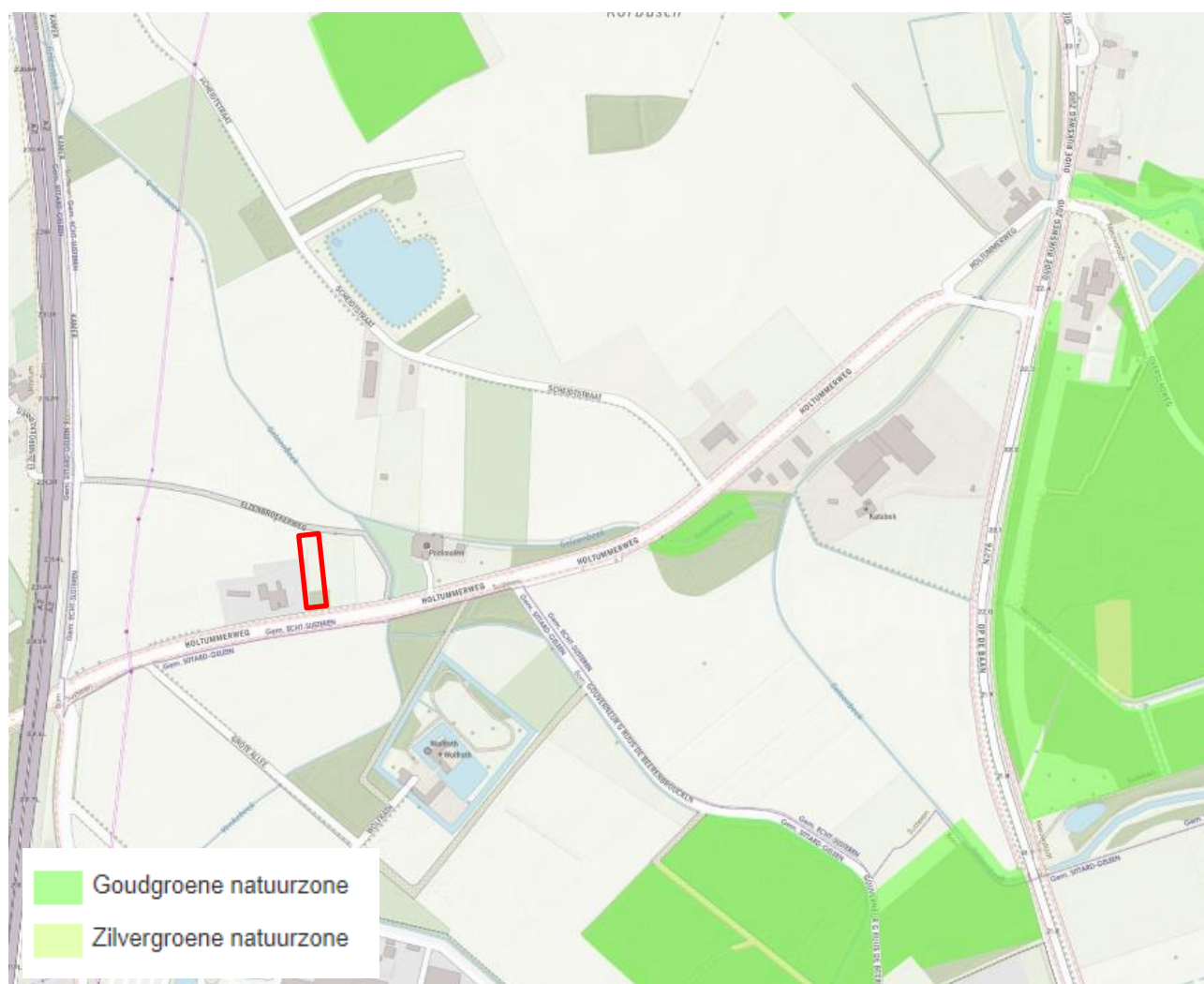
Het zuidelijk deel van het plangebied gebied bestaat uit een kleine gemengde opstand met soorten zoals de eik, berk, gewone sering en hazelaar met ondergroei in de vorm van klimop en bramen. Ten noorden wordt het plangebied begrenst met een rij knotwilgen en bramen als ondergroei. Het middenstuk van het plangebied bestaat uit hoge grassen met brandnetels en enkele opkomende hazelaars. Het plangebied wordt omringt door agrarisch gebied en ligt buiten de bebouwde kom (zie Bijlage B).

Planning

Het uitgangspunt van de quickscan is dat de werkzaamheden in het plangebied jaarrond kunnen plaatsvinden.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNN binnen Limburg is dit onderverdeeld in de “goud- zilver- en bronsgroene zone”, waarbij de bronsgroene zone niet van toepassing is. Limburg kent geen externe werking, effecten zijn dan ook uitgesloten (zie Figuur 2) (zie Bijlage A voor het wettelijk kader).

Figuur 2. Plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNN, zowel goudgroene als zilvergroene zone.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is “Grensmaas” op ongeveer 2.6 kilometer (zie Figuur 3). Omdat het plangebied niet binnen een Natura 2000-gebied ligt, zijn direct negatieve effecten, bijvoorbeeld door ruimtebeslag, op voorhand uitgesloten (zie Bijlage A voor het wettelijk kader). Gezien de ruime afstand tot de Natura 2000-gebieden en tussengelegen industrie en snelweg, zijn indirecte effecten als gevolg van verstoring door bijvoorbeeld geluid, eveneens op voorhand uitgesloten. De werkzaamheden leiden echter wel tot een tijdelijke emissie van stikstof. Stikstof kan in Natura 2000-gebieden in overmaat leiden tot vermeting en verzuring. Dit betekent dat mogelijk sprake is van een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van habitatsoorten door de aanlegwerkzaamheden. Om dit inzichtelijk te maken moet een AERIUS berekening gemaakt worden.

Figuur 3. Plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000 gebieden en NNN.
Bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten> – Geraadpleegd op 17 juni 2020.

Soortbescherming

Bureaustudie en veldbezoek

Om de aanwezigheid en mogelijke effecten op beschermde soorten inzichtelijk te maken, is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar (01-01-2015 t/m 18-06-2020). Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl

Het veldbezoek is uitgevoerd op 18-06-2020 in de middag door Stefan van den Akker, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren zonnig, 23°C bij windkracht van 2 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheitsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek. Alle soorten vallen onder de zorgplicht en zijn daaronder beschermd. Hieronder wordt onder de conclusie aangegeven of streng of algemeen beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn ja of nee.

Tabel 1. Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het plangebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In de NDFF zijn geen waarnemingen opgenomen van beschermde planten binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Op basis van verspreidingsgebied en biotoop (deels struweel, deels hoge grassen ingesloten binnen agrarisch gebied) komen mogelijk de volgende soorten voor: • dreps • getande veldsla • grote leeuwenklauw • kleine wolfsmelk • naakte lathyrus • naaldenkervel • ruw parelzaad • spits havikskruid (verspreidingsatlas.nl).	Voorkomen van beschermde soorten is uitgesloten binnen het plangebied.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het perceel was dusdanig klein dat het volledig plangebied nagelopen kon worden. Het zeer eutrofe, tamelijk vochtige en schaduwrijk karakter van het gebied, met woekerende brandnetels en bramenstruiken, maakt het ongeschikt voor het voorkomen van de bovenstaande beschermde soorten, het voorkomen hiervan is dan ook uitgesloten.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de NDFF zijn geen waarnemingen opgenomen van broedvogels zonder jaarrond beschermd nest binnen en in de directe omgeving van het plangebied.	Voorkomen van algemeen beschermde broedvogels is niet uit te sluiten. Functie: Foerageergebied Leefgebied
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn tijtjaf en houtduif waargenomen. Het plangebied is geschikt voor nestplaatsen (opgaande delen) en als foerageergebied (volledig plangebied) voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest. Voor deze soorten geldt dat het geen essentieel leefgebied is en dat voldoende alternatief aanwezig is.	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de NDFF zijn geen waarnemingen opgenomen van broedvogels met jaarrond beschermd nest binnen en in de directe omgeving van het plangebied.	Broedvogels met jaarrond beschermd nest hebben geen nestplekken binnen het plangebied. Incidenteel kan het plangebied gebruikt worden om te foerageren. Dit betreft geen essentieel foerageergebied.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen broedvogels met jaarrond nest waargenomen. Binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn geen nesten aangetroffen. Broedvogels met jaarrond beschermd nest zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het plangebied kan incidenteel gebruikt worden om te foerageren, maar de omgeving bestaat uit gebieden die potentieel een vergelijkbare functie vervullen.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de NDFF zijn waarnemingen opgenomen van de dwergspitsmuis. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen soorten zoals de haas, konijn, ree en marterachtigen voorkomen zoals de wezel en hermelijn (verspreidingsatlas.nl).	Algemene soorten zijn niet uit te sluiten binnen het plangebied. Functie: Foerageergebied Leefgebied
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren of sporen hiervan waargenomen. Voor de bovengenoemde soorten is geschikt	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	foerageer- of leefgebied aanwezig in de vorm van grasland, struweel met voldoende dekking.	
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In de NDFF zijn geen waarnemingen opgenomen van vleermuizen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Soorten zoals de ruige dwergvleermuis en watervleermuis kunnen voorkomen binnen het gebied (zoogdiervereniging). <i>Veldbezoek</i> Binnen het plangebied ontbreken geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten zoals spleten en gaten in bomen. Er zijn geen belangrijke lijnvormige structuren aanwezig binnen het plangebied, het plangebied zelf maakt ook geen deel uit van een mogelijk belangrijk lijnvormige structuur binnen het landschap die als mogelijke vliegroute dient. Het plangebied kan incidenteel gebruikt worden om te foerageren, maar de omgeving bestaat uit gebieden die potentieel een vergelijkbare functie vervullen.	Vleermuizen gebruiken het plangebied mogelijk als foerageergebied. Dit betreft geen essentieel foerageergebied. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Functie: Foerageergebied
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> In de NDFF zijn geen waarnemingen opgenomen van reptielen. Op basis van verspreidingsgebied kan de hazelworm voorkomen (RAVON). <i>Veldbezoek</i> De aanwezigheid van dichte begroeiing, takkenhopen en strooisellaag maken het plangebied geschikt voor de hazelworm.	Het voorkomen van de hazelworm kan niet uitgesloten worden binnen het plangebied. Functie: Foerageergebied Leefgebied
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> In de NDFF zijn geen waarnemingen opgenomen van amfibieën binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Op basis van verspreidingsgebied kunnen algemene soorten zoals de gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander voorkomen. Daarnaast valt het plangebied binnen het verspreidingsgebied van de poelkikker (RAVON). <i>Veldbezoek</i> Binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn geen poelen, maar wel een geschikte waterweg aanwezig. Binnen het plangebied en in de directe omgeving ontbreekt geschikt landhabitat voor beschermde amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten zoals de gewone pad voorkomen, deze zijn niet gebonden aan waterhoudend habitat. Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën. (RAVON).	Het incidenteel voorkomen van algemene soorten amfibieën kan niet uitgesloten worden. Het betreft geen essentieel leefgebied. Functie: Foerageergebied Leefgebied
Vissen	Binnen het plangebied is geen water aanwezig. Het voorkomen van vissen is uitgesloten.	Het voorkomen van beschermde vissoorten is uitgesloten binnen het plangebied.
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen bekend van ongewervelden binnen en in de directe omgeving van het plangebied.	Incidenteel kunnen beschermde soorten vlinders en libellen voorkomen, het

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	Veldbezoek Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde ongewervelden zoals vlinders en libellen. Het gebrek aan water en kruidenrijk grasland met bloeiende planten maken het plangebied ongeschikt als leefgebied. Incidenteel kunnen soorten voorkomen die zich vanuit de directe omgeving (waterweg) zich door of langs het plangebied bewegen, het betreft geen essentieel leefgebied.	betreft geen essentieel leefgebied.

Effectbeschrijving

Op basis van de bovengenoemde voorkomende soorten, is in Tabel 2 per soort(groep) een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze beoordeling is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn.

Tabel 2. Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	De werkzaamheden leiden tijdens het broedseizoen mogelijk tot verstoring en vernielen of beschadigen van nestplaatsen, eieren of legsel van aanwezige algemene broedvogels.	Ja
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Door het ontbreken van nestplekken of essentieel foerageergebied zijn negatieve effecten door de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten. Soorten die incidenteel voorkomen hebben voldoende uitwijkmogelijkheden.	Nee
Grondgebonden zoogdieren	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring, verwonden en doden van haas, konijn, dwergspitsmuis, ree, wezel en hermelijn.	Ja
Vleermuizen	Door het ontbreken van verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied zijn negatieve effecten door de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten. Soorten die incidenteel voorkomen hebben voldoende uitwijkmogelijkheden.	Nee
Reptielen	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring, verwonden en doden van de hazelworm.	Ja
Amfibieën	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring, verwonden en doden van de gewone pad.	Ja
Vissen	Binnen het plangebied is geen water aanwezig. Het voorkomen van vissen is uitgesloten.	Nee Het voorkomen van beschermde vissoorten is uitgesloten binnen het plangebied.

Toetsing

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest
Andere soorten met vrijstelling	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën.
Andere soorten met vrijstelling onder voorwaarde dat werkzaamheden buiten de gevoelige periode (1 juli tot 1 oktober) plaatsvinden	Hazelworm

Binnen de provincie Limburg geldt een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën waar effecten op voorzien zijn. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, zie Bijlage A.

Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort/soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden door de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van Artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	X	X		X		Verwijderen van bomen en struiken.
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Lid 5: het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.						

Voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen het grond verzetten in de directe omgeving van de beek leiden tot het doden of opzettelijk verstoren/vernielen van rustplaatsen of nesten (Lid 1, 2 en 4).

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Hazelworm	X	X		Graafwerkzaamheden binnen de gevoelige periode
Het is verboden om: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen				

Voor de hazelworm kunnen aanwezige individuen gedood worden en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen vernield worden door graafwerkzaamheden. Voor deze soort geldt een vrijstelling buiten de gevoelige periode (zie Bijlage A).

Mitigerende maatregelen

Op basis van de quickscan is de aanwezigheid van een aantal beschermde soorten niet uit te sluiten. Omdat bij uitvoering van de werkzaamheden sprake kan zijn van overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb, moeten maatregelen genomen worden. De te nemen maatregelen per soort worden hier behandeld.

Algemene maatregelen (zorgplicht)

De Wnb kent een algemene zorgplicht (Artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met alle aanwezige dieren moet worden omgegaan. Hiervoor moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- Voer de werkzaamheden rustig uit en op een dusdanige manier dat dieren niet ingesloten raken. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden.
- Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- Maai en/of snoei voorafgaand aan de werkzaamheden de nog aanwezige vegetatie in het werkgebied kort en houd deze kort totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de werkzaamheden.

Broedvogels (zonder jaarrond beschermd nest)

- Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken: maak geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt en houd deze ongeschikt totdat de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Als werkzaamheden starten in het broedseizoen, dan is het verstandig om een deskundig ecoloog de aanwezigheid van broedende vogels te laten onderzoeken, in het bijzonder als het gebied niet ongeschikt voor broedende vogels is gemaakt.

Mitigerende maatregelen voor de hazelworm

- Door algemene maatregelen (zorgplicht) te treffen en buiten de gevoelige periodes te werken (deze periode loopt van 1 juli tot 1 oktober) worden negatieve effecten op de hazelworm voorkomen.

Conclusie

Binnen het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor. Als gevolg van de werkzaamheden zijn mogelijke negatieve effecten op beschermde soorten niet uitgesloten en worden mogelijk verbodsbepalingen van de Wnb overtreden. Door de voorgeschreven mitigerende maatregelen in acht te nemen kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden zonder overtreding van verbodsbepalingen.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER

Gebiedsbescherming

NNN Goudgroene- en Zilvergroene zone

In provincie Limburg wordt niet over het NNN maar over de Goudgroene zone gesproken. De zilvergroene zone is geen NNN maar heeft een vergelijkbare bescherming en is daarom hieronder opgenomen. Limburg kent geen externe werking. De volgende tekst is afkomstig uit de Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019):

Paragraaf 2.6 Goudgroene natuurzone

Artikel 2.6.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone;
- b. wezenlijke kenmerken en waarden Goudgroene natuurzone: voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan.

Artikel 2.6.2 Bescherming Goudgroene natuurzone

Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Paragraaf 2.13 Zilvergroene natuurzone

Artikel 2.13.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. Zilvergroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Zilvergroene natuurzone;
- b. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone.
- c. Natura 2000-gebied: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Natura 2000-gebied

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorg dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden.
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatieve significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking¹. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn (art 1.11, lid 1). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden (art 1.11, lid 2). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd (art 1.11, lid 3).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (art. 3.1 lid 1).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; (art. 3.5 lid 1)
- en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:
- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; (art. 3.5, lid 5)

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

¹ De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (art. 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5). Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art. 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art. 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art. 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art. 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (art. 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art. 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art. 3.10 lid 1 onder c).

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van LNV kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art. 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder). Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Limburg heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten:

Tabel 6. vrijgestelde soorten binnen de Provincie Limburg.

Nederlandse Naam	periode
bruine kikker	gehele jaar
gewone pad	gehele jaar
kleine watersalamander	gehele jaar
meerkikker	gehele jaar
middelste groene kikker	gehele jaar
hazelworm	juli, augustus en september
levendbarende hagedis	15 augustus tot en met 15 oktober
aardmuis	gehele jaar
bosmuis	gehele jaar
bunzing	gehele jaar
dwergmuis	gehele jaar
dwergpspitsmuis	gehele jaar
eekhoorn	maart- april en juli tot en met november
egel	gehele jaar
gewone bosspitsmuis	gehele jaar
haas	gehele jaar

hermelijn	gehele jaar
huisspitsmuis	gehele jaar
konijn	gehele jaar
molmuis	gehele jaar
ondergrondse woelmuis	gehele jaar
ree	gehele jaar
rosse woelmuis	gehele jaar
steenmarter	van 15 augustus tot en met februari
tweekleurige bosspitsmuis	gehele jaar
veldmuis	gehele jaar
vos	gehele jaar
wezel	gehele jaar
woelrat	gehele jaar

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten van de Habitatrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de andere beschermde soorten, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

BIJLAGE B SFEERIMPRESSIE PLANGEBIED

Onderstaand het plangebied rood omkaderd met de bijbehorende genummerde foto's voor de sfeerimpressie.

